

Sygn. akt II Cz 867/13

POSTANOWIENIE

Dnia 06 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny - Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący - SSO Piotr Starosta

Sędziowie - SO Tomasz Adamski

SO Wojciech Borodziuk (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 06 listopada 2013 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku : **J. Ł.**

z udziałem : **J. C.**

o: **podział majątku wspólnego**

na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Rejonowego w Inowrocławiu z dnia 24 września 2013 roku, sygn. akt I Ns 873/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt II Cz 867/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 24 września 2013 roku, sygn. akt I Ns 873/13, Sąd Rejonowy w Inowrocławiu, w sprawie z wniosku J. Ł. z udziałem J. C. o podział majątku wspólnego - w przedmiocie wniosku wnioskodawcy o zabezpieczenie i wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych:

1. oddalił wniosek o zabezpieczenie wniosku o podział majątku wspólnego;
2. oddalił wniosek o zwolnienie wnioskodawcy od kosztów sądowych.

J. Ł. złożył wniosek w sprawie o podział majątku wspólnego o zwolnienie od kosztów sądowych oraz wniosek o zabezpieczenie roszczenia o podział majątku wspólnego poprzez:

- a) ustalenie, iż uczestniczka postępowania poczynając od miesiąca lipca 2013 roku będzie ponosić wszystkie wydatki i opłaty związane z lokalem mieszkalnym położonym przy ulicy (...) w I.;
- b) zakazanie uczestniczce dokonywania jakichkolwiek modyfikacji, remontów, przebudów powyższego lokalu oraz montażu w nim albo na jego elewacji nowych instalacji i urządzeń;
- c) ustalenie, iż wnioskodawca może korzystać z garażu, tj. nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Inowrocławiu prowadzi księgę wieczystą (...) z wyłączeniem innych osób, w tym uczestniczki postępowania;

d) zakazanie uczestnicze postępowania w jakikolwiek sposób utrudniania lub uniemożliwiania korzystania przez wnioskodawcę z powyższej nieruchomości;

e) zobowiązanie uczestniczki postępowania do wydania wnioskodawcy ruchomości, tj. kompletu narzędzi (50 zł), zbioru książek (200 zł), gabloty z reprodukcjami polskich medali wojskowych (50 zł), gabloty z reprodukcjami niemieckich medali wojskowych (50 zł), kina domowego LG (100 zł) oraz kolekcji płyt (100 zł).

Sąd Rejonowy przystępując do rozpoznania wniosku zważył, że zgodnie z art. 730 §1 i §2 k.p.c. w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez Sąd lub Sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia. Jednocześnie zgodnie z art. 730¹ §1 i §2 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz uprawdopodobnienie interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Zgodnie z art. 755 §1 k.p.c., jeżeli przedmiotem zabezpieczenia nie jest roszczenie pieniężne, sąd udziela zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wyłączając sposobów przewidzianych do zabezpieczenia roszczeń pieniężnych. Jednocześnie Sąd zwrócił uwagę, że zgodnie z art. 731 k.p.c. zabezpieczenie nie może zmierzać do zaspokojenia roszczenia, chyba, że ustawa stanowi inaczej.

Uwzględniając powyższe Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że nie był zasadny wniosek o zobowiązanie uczestniczki do wyłącznego ponoszenia kosztów utrzymania lokalu mieszkalnego, którego wnioskodawca jest współwłaścicielem. W tym zakresie podnoszona okoliczność, że wnioskodawca nie może dostać się do tego mieszkania nie może być dla Sądu wystarczającym argumentem, ponieważ istnieją środki prawne do uregulowania korzystania i przywrócenia posiadania wspólnego mieszkania.

Również niezasadny był wniosek o zakazanie uczestnicze czynienia jakichkolwiek zmian, czy przebudowy wspólnego mieszkania zajmowanego obecnie przez uczestniczkę, gdyż biegły szacując wartość mieszkania ustalił jego wartość z tymi nakładami jak też bez tych nakładów.

Niezasadny był także wniosek o zobowiązanie uczestniczki do wydania wnioskodawcy opisanych ruchomości oraz garażu i zakazanie uczestnicze korzystania z tego garażu, gdyż prowadzi to do uwzględnienia w tym zakresie wniosku o podział majątku wspólnego, a zabezpieczenie roszczenia doprowadziłoby do jego zaspokojenia, co jest sprzeczne z celem tej instytucji.

Z powyższych względów Sąd Rejonowy oddalił wniosek o zabezpieczenie.

Odnośnie wniosku o zwolnienie wnioskodawcy od kosztów sądowych Sąd Rejonowy uznał go za niezasadny.

W tym zakresie Sąd zwrócił uwagę, że wnioskodawca ma możliwość uiszczenia opłaty od wniosku w kwocie 1000 zł, gdyż uzyskuje stałe dochody (1.600 zł emerytura i 3.200 zł wynagrodzenie żony), co pozwala na pokrycie opłaty od wniosku, przy uwzględnieniu niezbędnych wydatków rodziny. Uiszczenie opłaty nie spowoduje uszczerbku utrzymania koniecznego dla wnioskodawcy i jego rodziny. Ponadto wnioskodawca jest współwłaścicielem nieruchomości, więc nie należy do osób ubogich, do których z założenia skierowana jest instytucja zwolnienia od kosztów sądowych. Wnioskodawca podjął świadomą decyzję o wszczęciu postępowania, dlatego powinien liczyć się poniesieniem związanych z nim kosztów i uprzednio poczynić oszczędności w tym celu.

Uwzględniając powyższe Sąd Rejonowy oddalił wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych na podstawie art. 102 ust.1 ustawy z dnia 28.7.2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Postanowienie Sądu Rejonowego zaskarżył zażaleniem w całości wnioskodawca, zarzucając :

- naruszenie art.731 k.p.c. w zw. z art. 755 §1 pkt 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że wniosek o udzielenie zabezpieczenia roszczenia wnioskodawcy zmierza do zaspokojenia roszczenia, w tym samym nie unormowanie prawa i obowiązków uczestników postępowania na czas trwania postępowania;

- naruszenie art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28.7.2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji odmowę zwolnienia wnioskodawcy od kosztów sądowych.

Wskazując na powyższe zarzuty wnioskodawca wnosil o:

- zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez udzielenie zabezpieczenia zgodnie z wnioskiem oraz zwolnienie wnioskodawcy od kosztów sądowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne. Przystępując do rozpoznania zażalenia Sąd Okręgowy podziela ocenę przesłanek udzielania zabezpieczenia roszczenia na podstawie art. 730 §1 k.p.c. oraz art. 730¹ §1 k.p.c. dokonaną przez Sąd pierwszej instancji.

Przede wszystkim podkreślić należy, że podstawową funkcją postępowania zabezpieczającego jest zapewnienie uprawnionemu ochrony w związku z możliwymi niekorzystnymi skutkami w czasie trwania sprawy rozpoznawanej przez sąd. W przypadku braku zabezpieczenia dopiero orzeczenie kończące postępowanie w sprawie stwarza możliwość wykorzystania go przez osobę uprawnioną, w celu realizacji jej roszczeń, co może oznaczać znaczne przesunięcie w czasie momentu wykonania orzeczenia. Uzyskanie zabezpieczenia zezwala na zniwelowanie niekorzystnych następstw uzyskania ostatecznego rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w terminie późniejszym, niż samo wszczęcie postępowania.

Roszczenie jest uprawdopodobnione, jeżeli prima facie zachodzi znaczna szansa na jego istnienie, co nie wyklucza tego, iż w świetle głębszej analizy stanu faktycznego i prawnego wniosek może okazać się bezzasadny. Istotą postępowania zabezpieczającego, jako postępowania incydentalnego, nie jest uznanie dochodzonego roszczenia za udowodnione, ale jedynie za uprawdopodobnione, czemu służy dokonywana przez sąd jedynie pobieżna analiza dostarczonego przez wnioskodawcę materiału dowodowego. Możliwość dojścia, w wyniku pełnego postępowania, do wniosku o niezasadności roszczenia, jest oczywistym założeniem tej instytucji. (postanowienie S.A. w Szczecinie z dnia 28.12.2006 roku, sygn. I ACz 1129/06, publ. Lex nr 516576; podobnie postanowienie S.A. we Wrocławiu z dnia 30.01.2012 roku, sygn. I ACz 67/12, publ. Lex nr 1108796)

Uwzględniając powyższe Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej przepisów dotyczących zabezpieczenia roszczenia, tj. art. 730 §1 k.p.c. oraz art. 730¹ §1 k.p.c. w zw. z art. 755 k.p.c. i w konsekwencji oddalił wniosek.

W tym zakresie Sąd Okręgowy podziela ocenę wyrażoną przez Sąd pierwszej instancji, że wnioskodawca może podejmować środki prawne w zakresie dopuszczenia go do posiadania, natomiast na obecnym etapie, jako współwłaściciel nie może domagać się, aby koszty i opłaty mieszkania wspólnego ponosiła wyłącznie uczestniczka.

Odnosnie zakazu czynienia jakichkolwiek zmian we wspólnym mieszkaniu Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że stan majątku wspólnego jest ustalany na chwilę ustania majątku wspólnego i taki majątek podlega rozliczeniu w ramach sprawy o podział majątku wspólnego, dlatego szacowanie mieszkania przez biegłego sądowego będzie dokonywane z pominięciem ewentualnych nakładów na wspólne mieszkanie przez uczestniczkę po ustaniu wspólności majątkowej.

Prawidłowo także Sąd Rejonowy ocenił, że wniosek o wydanie garażu i określonych rzeczy ruchomych zmierza w istocie co zaspokojenia roszczenia w tym zakresie i pokrywa się z treścią wniosku o podział majątku wspólnego. Jednocześnie wnioskodawca nie wykazał, aby stan obecny stanowił zagrożenie dla przyszłego podziału majątku wspólnego w tym zakresie.

Uwzględniając powyższe zdaniem Sądu Okręgowego Sąd pierwszej instancji prawidłowo ocenił brak podstaw do uwzględnienia wniosku o udzielenie zabezpieczenia.

Odnosnie wniosku wnioskodawcy o zwolnienie go od kosztów sądowych podkreślić należy, że na obecnym etapie postępowania wnioskodawca obowiązany jest uiścić opłatę od wniosku w wysokości 1000 zł.

Sąd Rejonowy w tym względzie dokonał prawidłowej oceny sytuacji majątkowej wnioskodawcy w świetle art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz.1398). Zgodnie z powyższym przepisem, zwolnienia od kosztów sądowych może domagać się osoba, która złoży oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Sąd pierwszej instancji prawidłowo podkreślił, że instytucja zwolnienia od kosztów sądowych ma w prawie polskim charakter wyjątkowy. Intencją ustawodawcy było, aby traktowano ją jako wyjątek od zasady samofinansowania przez strony procesu lub postępowania nieprocesowego. Instytucja ta stanowi w istocie pomoc Państwa dla osób, które z uwagi na ich sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów sądowych bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny.

Uwzględniając powyższe Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że złożone przez wnioskodawcę oświadczenie o jego stanie rodzinnym i majątkowym prowadzi do wniosku, że stan majątkowy wnioskodawcy, przy podanych składnikach majątku, a także miesięcznych dochodach i wydatkach pozwala z pewnością na poniesienie kosztów sądowych w sprawie o podział majątku wspólnego.

Ubiegający się o zwolnienie od kosztów sądowych powinien poczynić w pierwszej kolejności oszczędności we własnych wydatkach do granic utrzymania koniecznego siebie i rodziny. Dopiero gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające, może zwrócić się o pomoc Państwa. Oceniając czy w danej sprawie spełniona została przesłanka określona w art. 102 ust. 1 ustawy, należy mieć przy tym na uwadze nie tyle zdolność strony do pokrycia kosztów sądowych z jednomiesięcznych dochodów, lecz możliwość ich zgromadzenia w dłuższym czasie.

Sąd Okręgowy zwraca w tym zakresie uwagę, że wnioskodawca nie wykazał, że nie był w stanie zgromadzić środków na uiszczenie opłaty w kwocie 1000 zł, w szczególności, że nie był w stanie zaciągnąć pożyczki w banku na cel tych kosztów, w sytuacji, gdy korzysta z pomocy fachowego pełnomocnika, co także wiąże się ponoszeniem wydatków.

Podkreślić należy, że koszty sądowe mają taki sam priorytet, jak inne wydatki czynione przez stronę.

Należy zauważyć, że obowiązek ponoszenia kosztów sądowych nie spoczywa jedynie na osobach zamożnych. Każda osoba, realizująca swoje prawa na drodze sądowej powinna zgromadzić odpowiednie środki finansowe na jej prowadzenie. Jedynie wówczas, gdy nie jest w stanie poczynić żadnych oszczędności bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania siebie i rodziny, może liczyć na pomoc państwa.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy oddalił zażalenie wnioskodawcy, jako niezasadne. (art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 §2 k.p.c. w zw. z art. 13 §2 k.p.c.)